

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de două ori pre septembra: Dumineca și Joi. — Prenumeratul se face în Sabiu la expediția foiește pre afară la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expediția. Pretul prenumeratului pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 11. ANULU XX.

Sabiu, în 6/18 Februarie 1872.

Nr. cons. 71—1872.

Cătra Preacinstitii Parinti Protopopii și Administratori protopopesci !

In execuțarea conelușului sinodului nostru arhiecesan din an. 1871. nr. prot. 113 (vedi actele sinod. archid. 1871. pag. 88 și pag. 132. aline'a ultima) privitor la arondarea protopresbiterelor din Archidiecesa se insarcină Parintii Protopopii și Administratori protopopesci a impărtasi „operatul comisiunii sinodului archiecesan din an. 1871 esmise pentru arondarea protopresbiterelor in Archidiecesa“ (Actele sinodale din anul 1871. pag. 135.) sinodelor presci spre a-si dă parerile asupră lui atât in generalu, cătă si in specialu in ceea se privesc cerculu respectiv cu comunele tienătoare de densulu, si apoi aceste pareri sa se asternă incóce celu multu pâna in 15 Martiu a. c. spre mai departe afacere.

Sabiu, din siedintă cons. tienuta in 3 Februarie 1872.

Pentru Escentenă Sea Par. Archiepiscopu și Metropolitu

Nicolau Popea m./p.
Archim. sf Vicariu archiepescu.

Léra despre memorialu.

Sabiu, Februarie 1872.

Nu scim carele va fi efectul memorialului despre care amu dăsu vre-o căte-va cuvinte in nruu trecutu, cu tōte ca organulu veteranu al deachistilor vorbesce bine de densulu. Nu potem scă inca nici aceea ca in ce intielesu recunoșce acestu organu, ranele tieri pre care o vaiera dimpreuna cu subsemnatorii memorialului.

Indoielele acestea ale nōstre nu suntu numai nisice intipuirii; ele se basăza pre impregurări faptice. Eala cum. Noi ne aducem aminte de o corespondinția a nōstra din anul 1867 datata din Pest'a, carea ni se scrise prin lună lui Martiu a citatului anu, de unu barbatu in care avemu deplina incredere. El scriea intre altele:

„Decenile cele două din urma au fostu pentru Austria și pentru poporele singuratico e o scăola, a cărei rezultate de educatione nu au putut remană fără de efectu.“

Petrecerea mea in Pest'a și comunicatiunea cu conducatorii dietei ungeresci, carea comunicatiune nu trece preste marginile unei atingeri esteriore, me face sa sprezzo ca si magiarii au uitatu multe si au mai învățat cāte ce-va. Preste totu noi nu trebnie sa judecăm pre unguri, dupa cum ne amu deditu ai cunoscere in Transilvania.“

Si mai la vale :

„Ministeriul procede cu tactu diplomaticu, circumspicuie și precugetare și se va conduce, cu deosebire in cele ce privesc Transilvania de mandate unei precante purtări de grigia, cari mandate le astă ori-ce neprăocupă la cea dintăio privire; cu tōte ca sfatulorii de cei nechiamati suntu destui, cari au înaintea ochilor mai multu imprimirea dorintelor loru proprie decătu binele patriei. Ei aru vrea din tōta inim' sa secere fructele invingerei pentru sine . . .“ Dupa cum audu din isvoru siguru, Imperatulu insusii sa fia atrasu deosebita atenție a ministeriului asupră gingsielor diferenție ale Transilvaniei si sa fia recomandat sa tienă societă considerabile de impregurări sustătoare, de pretensiunile și poziționarea românilor și a sivilor.

In fine despre Deák scrie:

„Sciu pozitivu, ca elu nu e multiamitu cu intentiunea ungurilor transilvaneni și nu consimte cu ideile loru despre definitivă deslegare a cestiu-nei uniunii.

„Voi ne veti mai dă inca multu de lucru“ sa fia dăsu elu cătra unii compatrioti magari dela noi.“

Guvernulu, care n'a incetatu de a merge mâna in mâna cu majoritatea dietei deakiane se va aruncă de odata precipisu in und'a memorialistilor magaro-secui și sasi?

Esperintia carea o amu facutu dela datulu susu amintitu ne insufla grigia, pre carea nu o potem suprime, ba suntemu datori ai dă espressiune. Pentru ca memorialistii in egoismulu loru se pare ca ceru a sacrifică statulu si alu pune mai prejosu de cum suntu interesele loru particulare, interesele loru de o dominatiune debila, spriginita continuu de altii, preste elementulu celu mai numerosu si pre lângă o buna politica celu mai poternicu și mai favorabile intregitătiei statului in partea resarităna a acestu'a, — dominatiunei preste elementulu romanescu.

Se pote ca români passivistii să luatu dreptu ansa, de-si fortiata, pentru a deschide calea la supoziuni, pre cari si ei solemnul le-au declinat dela sine; in se presupunem, de-si nu concedem, ca au datu ansa la temeri si la supoziuni, intrebămu, ca este politicu din partea unui statu că pentru aceea sa se condamne pre sine insusi a deveni cu legile sele si cu administratiunea sea politiaiului națiunei celei mai numerose a unei tieri, facendu prin privilegie si stări exceptiunale in tempulu celu mai pacinicu gendarmi si politisti din compatriotii cei mai puteni de alta naționalitate? Sa fia de ajunsu cu ceea ce s'a pechatuit in trecutu si sa nu tragem de peru pericululu asupră nōstra prin nisice sumetie despreștiuri de opinii si de concetatiuni, cari despreștiuri aducu prin apesare debilitatea tieri.

Spiritulu ce domnea la 1867, dupa cum se vede din corespondinția nōstra, sa fia evaporatu de totu in Pest'a?

Noi ne nisuumu din tōte poterile că in loculu discordantiei, ce din nefericire domnesce intre unele elemente ale patriei comune sa ajungem la unu acordu armonicu, in care fia-care parte sa-si afle multiamirea sea si acesta pre bașea egalei indreptatiri de cari insetează patria nōstra mai pâna la moarte si acum deodata sa ne intorciu la mucedii seculi ai trecutului pentru placerea a cătoru-va, cari si punu sperantia numai in ingradirea privilegiiale.

„Voi ne veti mai dă inca multu de lucru“ sa fia dăsu Deák cătra compatriotii nostri magari la dieta din Pest'a. Aceste ne vine si noue a le eschiamă compatriotilor magari si sasi dela memorialu, pentru ca simtimu miroslu separatismului loru de pre acum din fia care si ru alu memorialelui si cu deosebire din accentuarea conceptului de dreptu deosebitu de celu din Ungaria si din accentuarea soiului celi deosebitu de politică interna a Ardélului.

Notiunile aceste suntu arme cu două ascuțiuri, prin cari sa fimu noi cesti din Transil-

tru celealte părți ale Transilvanie si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre unu 12 1/3 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întălkă ora eu 7 cr. sînlu, pentru a dôna ora eu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

vani'a tienuti de parte de o lege electorale corespundietória si de parte de influența cuvenita in afacerile publice, cu alte cuvinte; sa se traga si de aci incolo o linia de demarcatiune politica intre minoritatile si majoritatea tieri; seu dōra voiescu acesti domni, că faptice sa combată articulul „Federatiunei“ „Ce e de facut“ si pre nesimtite sa ne repuna in autonomia Transilvaniei? Déca voiescu asiā ce-va sa ne spuna curatul că sa scim si sa ne acomodămu purlarea nōstra fatia cu o astfelu de procedura.

Sa sperămu ceea ce dorim! Sa sperămu că ministeriul si barbatii de statu voru judecă mai cu deameruntul poterea extensiva a reffintelor ce aru purcede din spiritulu memorialului si ca nu voru dă uitări cuvintele monarhului amintite mai susu si nu voru impenă legile cu cāte clausule contrarie spiritului de egale indreptatire.

In specie amu atrage atenținea barbatilor de influența asupră impregurării, ca in tempulu supremu de a se apropiā opinioniile diverginti si a nu semenă din nou sementă de departării loru.

Români din partea in se aru face bine sa nu trăca asiā usioru preste lucruri cum este si intreprinderea acēstă „ardelenescă“, si sa văda ca si pentru noi e tempulu supremu a ne. miscă din indiferentismulu mohamedanu, pastratul de siése ani incóce, cându se face de noi fără de noi intrég'a impartire a bunetilor — constituiunali.

Motivele si rezultatele passivității.

I. Passivitate ori activitate politica e paroșa de intre români ardeleni, cari la comandă acestor parole stau mai bine de siese ani incóce in dōre castre de principie, slesi direcțe opuse.

Multu s'a desbatutu si se mai desbate inca pâna astăzi acēsta cestione atât prin jurnale cătu si prin adunările publice si private ale românilor — fără de a se fi pututu inca limpedi situatiunea. Deliberante Roma Saguntum perit. —

Causa penitru din atât de amaru de discuție si debacare inca n'a pututu pâna acum rezultă nici unu pasu de apropiare si întâlnire in opinii — se vede a proveni intre altele si de acolo, ca discussione asupră temei acesteia s'a improvisat mai totu de-un'a numai incidentalmente si mai totu d'atatea ori a si alunecat pre terenul celu odiosu siu iudeinelor si supozitunilor subiective.

Déca vremu sa ne intielegem, e de lipsa sa tratâmu lucrul numai din punctul de vedere curatul obiectivu.

E adeverat, ca si conceptul obiectivității e forte relativu, si obiectivitatea lucrului e in strinsa legatura cu subiectivitatea factorilor productivi, incătu — fără de a recurge la ambele isvoră — dilucidarea cestionei adese ori aru trebui sa ramâna manca, neesplivable, si neprincipibile, — pentruca adese ori cele mai mici incidente potu produce efecte considerabile, si una motivu curatul subiectivu al unei persoane cătu de neconsiderabile — impinsa de impregurările culiselor pre scenă actului politicu, pote dă cursul intregu cu totalu alta directiune. — Apoi una istoricu vestit u disu, ca causele politice sa concatenă ca pânu'a pânginului, si făcare efectu e causă nōna pentru unu efectu nou. Tschocke ne arată într'o novela

fără ingenioșă, cum — din cărtă a două servitori să nu dusmanii stăpanele lor, și prin acestea barbatii, care fiindu atasiati la două diferite ambasade și transplantat în urmă lor personală pre terenul politic al ambelor state ce le reprezentau, și acestea nu putu fini locul altu cum decât prin unu resbelu infricosat. — Causele resboiu-lui — în ultimă linie au fostu — de buna săma curata politice, dar' isvorul a fostu cărtă a două servitori de coacă. —

Déca amu vrea sa mergem pâna la sorgintii tuturor cauzelor mai remote și la indemnile mai proasme ale factorilor ce au produs passivitatea românilor de astăzi, numai ne amu perde într-un labirint, ce anevoia ne va scăde la tientă propusa său amu ceda pre ghiatia polemelor personale, din cari că totu déună iera numai noi intre noi — activisti și pasivisti — ne-amu sparge capetele spre bucuria comunității adversari. —

Nu vomu incepe asiā dura — nice dela Gelu, nice dela Tuhutum. Sa-i lasămu sa se odihnește unde suntu ingropati, ca destulu li său cautelele, incepându dela conferința regnicolore din Alb'a-Julia pâna la parlamentul din Mercurea. —

Nu voiu incepe nici macaru dela Atanasiu încece. Fia de ajunsu cu apogeile următe între Blasius și Sibiu pre la a. 1866.

Nu voiu reflectă nici la expediția argonautica a celor 1493 de insă inaugurată prin elin-druul celu istoric din chil'a scolulie dela Alb'a-Julia! — Ci o lasămu Homerilor și Virgililor nostri moderni, sa o cânte și descante după meritul. —

Au mai trebui sa reflectediu ceva și la conducea jurnalisticiei noastre de astăzi; dar' mi tema ca vomu veni la consecinția aceea, ca déca vrea cineva astăzi sa fia f a c t o t u m nu trebuie altă, decât fia-care să-si inființeze cătă unu jurnal drept boletinu oficiosu a continuelor laude de sine, — său de căte ori vede, ca increderea publică incepe a se concentră spre vre-unu barbatu probat, — se arunce cătă o denunțare ambiguă, — care cadiendu că unu bolovanu în balta, sa imprimă pre toti cei ce său adunatu impregiu. —

La o parte! — asiā dura — cu fote atari discusiuni! suntemu satui de atâta polemie odiouse! Se discutămu odata tem'a propusa numai din acele motive, pre cari ni le au infacișat passivistii insusi, negru pre alb, că indemnuri, ce i au condus la tienătă loro politica. Iera unde acele motive „obiective“ ni său infacișat sub o atare formulă, incătu amestecându ei și presupuneri subjective și personali, ne voru sili a atinge și noi cordul acestă, de nu o vomu potă inconjură cu totul, ne vomu adoperă celu pucinu de a o infacișa întrunu modu cătă se pote de crutiatoriu. —

(Va urmă.)

Evenimente politice.

Foi deakistice spune ca ministrul presedinte Lonyay a avut in 10 Februarie o audientă la

imperatul de $1\frac{1}{2}$ ora, cu care ocasiune a subster-nutu mai multe legi spre sanctionare și pentru alte a cerutu impulnicirea de ale astere dietei spre desbatere. Imperatul a probat pasii regimului de pâna aci în ceea ce privesc afacerea serbilor. Objectul celu mai important al discursului a fostu inse afacerea Croației. Lonyay a propus.

Se vorbesce ca congresul bisericescu al serbilor se va convoca preste scurtu timpu și ca regimul va respectă dorintele espuse de barbatii de incredere ai serbilor în privința acăstă.

Banul Croatia Bedekovici și a datu demisie-ne, carea se și primi, distingându-se cu ocasiunea acăstă decoratiunea ordinului coronei de feru. Regimul unguresc după retragerea acăstă precum și a lui Székely s'a declarat că este gata a implini dorintele naționalilor în privința ocupării posturilor în Croația (Acăstă era băubă!) și pentru că sa nu se arate prejudgetosu nici decum nu va asiedia pre nimenea în postulu, de Banu pâna nu se voru vedea cum se gurpează partidele în tinta.

„Frică e domna mare“ și acăstă nicași nu se manifestă asiā de tare astăzi că în Franța cea republicana de astăzi. De une-dile o reprezentanță teatrală de Sardon prin carea se satirizează democratii moderni de înainte și după ce ajungu la putere, a fostu de ajunsu că sa bage frica ca poporul va erupă în eschiamatiuni de „sa traișea Imperatul.“ Acum s'a mai întemplatu de Rouher fostu ministru imperialu fualesu deputatul în Corsica și diauristică în Franța și cu deosebire în Germania e plina de especulatori în contră agitațiunilor bonapartistice. Regimul francez de fată și diauristică nemțiescă, fără de a voi a scrie o însemnatate asiā mare, „debileții“ dela Chiselhurst, carele nici nu s'a clătitu pâna acum, ci s'a multumit a scrie unele notitie despre causele caderei din 1870. Pentru că după parerea pressei nemțiescă sa se asigure contră frică prin respandirea de sciri ca Napoleonu e greu bolnavu, ca patimesce de ochi etc.

Baza în e este trasu înaintea judecăției. N'a astăzi cu cale a se infâsișă înaintea ei pâna acum, ci s'a cerutu din nou prelungirea terminului de infâsișare pâna la 25 Februarie. Unii afirmă ca elu e ocupat fără tare cu conspirațiunile bonapartistice.

Nemții incepă a se mânia și pre englezi. Nu cum-va voru și avendu de engetu sa-i imbrace cu unu resbelu și pre ei. Celu putiu nu de multu se latise faimă, ca Bismarck eru și protestat energico contră armărei instalei Helgoland carea se afla la gurile riuului Elbe. Scirea înse se desmintă mai târziu și durerile Germaniei se vediura ca se afla aiurea și adeca: pentru că nu s'a supus cană intre Americă și Anglia arbitriul imperatului nemțiesc.

„Daily-Nows“ se ocupă de cestiunea Alabama și s'i exprima parerea ca disendul anglo-americanu este o afacere serioză nu numai pentru guvernul anglor, déra inca și mai cu săma pentru

tiere intréga. Nici ministrul, nici comiserii auglesi n'a credutu ca tractatul din Washington aru fi potutu provoca, din partea statelor-unite, pretensiunile sciute, și pentru aceste covinte astăzi se întrebă cu totii déca guvernul anglor este incelatul prin neprevaderea ori déca negocierile precedente n'arū fi potutu face sa se presimtia pretensiunile ce său mai iscatu de atunci incocă.

Este ince unu faptu pozitivu ca memoriu Angliei, destinat de a fi supusu consiliului de arbitri, a fostu ridicatul în nescirea complexă a intentiunilor guvernului statelor-unite. Acestu memoriu nu mai apreciază, dela unu capetu la altul, de cătu reclamatiuni ce aru putea face Americă relative la „pagubele directe“ cauzate de Alabama, Florida, Georgia și Shenandoah. Este déra evidentu ca guvernul britanic nu s'a indoit un momentu ca americanii nu voru renunță la „pagubele directe“ în interesul soluției amicali de intervenire, pre căndu americanii refusându acumă d'a privi tractatul de ecuivalentu cu inviolabilitatea din vreme, aducu din nou pre tapetul „pagubele indirecte“ și le esige în asiā gradu incătu este cu neputință d'a se mai sci unde se potu opri.

„Daily-News“ dice ca în nisice asemenea impregiurări, nu trebuie că Anglia sa mai hesiteze. Déca ministri auglesi s'a incelatul asupră atitudinei statelor-unite, trebuie sa declare, mai înainte d'a se îngagiă în alte negocieri, și a informă pre guvernul americanu ca unu tractatul care, prin elasticitatea expresiunilor, aduce atâta incertitudini, trebuie sa fie revedutu în data și cătu se poate mai detaliat.

„Interpretarea cei da cabinetulu din Washington — dice „Daily News“, — nu este compatibilă nici cu dreptul, nici cu simtiul comunu, și nu se potu admite de cătu reclamatiuni fundate asupră interpretării acestei, asiā cum sa poată fi discutate cu cea mai mare seriositate.“

Dilele trecute „Telegrafulu“ aduse sfarsitul discuțiunii bugetului cultelor la Cameră Prusiei, cestiune, pre care amu semnalatō in cronicile noastre precedente.

Discursurile ambilor oratori catolici improtiva actelor ministeriulu în afacerea vechilor catolici și improtivă suprimării direcției cultului catolic, au silitu pre d. Bismarck a dă o probă de pilipica, cum de multu nu s'a pomenit, improtivă uneltilor ultramontane. D. Bismarck ia acusatul pre catolici ca stau numai de zavistii ca să sape temeliele Statului, semenându discordia printre cetățieni și dându ajutoriu inamicilor Germaniei.

La inceputul săedintei, deputatul Schroeder și-a presintatul interpellarea în privința secuestrării jurnalelor. Ministrul de interne a marturisit ca secuestrarea de care este vorba a fostu rezultatul unei erori regretabili, erore pre care o imparte cu colegul seu ministrul comerciului precum și cu ministeriulu publicu. Asiā déra a avutu dreptatea tribunalulu a anulă secuestrarea jurnalelor incriminate; politia ince după ordinele ee primise dela ministeru, u'au urmatu ilegal. Comitate Eulean-

multu dela climă, calitatea tierei, dela referințele, spiritul religionilor și dela moravuri.

Greci se agrăsu la întâlnire și despartire cu chiar! (bucurare) pentru că bucuria și viozimea li se parea adeveratul elementu al vieției.

Romanii la întâlnire diceau: a ve (te salut), la despartire v a le! (fi sanatosu), pentru că densii considerau forța corporală, bravură și destăritatea că cele dintâi virtuti.

La evre i personele, ce erau cunoscute mai de aproape, se obiciuiau a-si sarută reciprocamente mâinile, capul și umerii. Formolele loru ordinarie de salutare erau: sialomu lecha! (pace tie).

In tempurile mai nove, modurile de salutare la popoarele europene înaintate in cultura, se deosebesc de cele mai putiu civilisate, mai putiu cultivate. O salutare ordinaria la cei d'antăi este desco pierirea capului, care mai înainte se facea numai din partea celor mai mari, și care cam din sut'a 16—17 se pare a fi devenită generale. Tempulu mai nou se pare, ca a stersu în parte luarea pelariei, și în locu-i introduce numai atingerea acelei cu mâna; nu de multu in unele cetăți său și facutu reunigni in contra usului molestu de a-si luă pelaria. In multe cetăți ale Germaniei său tenuți și se tiene

ine de o deloria a bunei cuvenintie, că sa se sarute mâna damelor; din contra in Italia sarutarea mânei e unu semn de confidentia, ce se permite numai intre amicii cei mai intimi. Damele rosse nu concedu sa li se sarute mâna, ci fruntea ele prin neglegerea acestei datini s'ară simți chiar asiā de offesante, că prin sorutarea mânei. Spiniolul dice: beso sus manos (sarutu mâinile) de-si nu le saruta.*)

In Germania nu arare omeni mari se salută prin sorutare; acăstă in Anglia se socotesc de onu ce necuvenintiosu și scandalosu. In locu de salutarea usitată in Germania protestanta: „buna demanătă“, „plecatu servu“ s. a. in tările germane mai multu catolice, se folosesc salutarea recomandata de pap'a Benedictu XIII. 1728: „laudamu pre lisanu Christosu“, la care se responde: „in veci, omiu.“

Russulu sărunca la picioarele domnului seu, i imbracisiza genunchii și i saruta. Polonul se pleca pâna la pamentu, său s'aruncă asemenea la picioare, ori saruta umerii; iera boemulu (și polonulu de rendu) saruta vestimentele aceluia, către care voiesce a aretă respectu și reverentia.

*) Care formula incepe și se introduce in tôte partie.

bourg a adaogat ca d-sea prescrise se si filo de politia de la urma in viitor cu cea mai mare circunspectie in privintia jurnalelor si de a nu recurge la secnestrari ilegali. Aceste recomandatii sunt laudabili, de la cand s-aru desarmat politia din ori ce relatiune cu presa, aru fi si mai laudabile inca.

Misarea in favorea guvernului directu al poporului prin poporu care, in anii acestia din urma, a facutu asa de mari progrese in cantonele elvetiane, incatu sa i se simta influentia in desbatutele ce s-au deschis acum la Berna in reprezentantea federala, pentru revisuirea constituantei elvetice.

Septemana trecuta consiliul federal a discutat o serie de propuneri, cari aveau de scopu a introduce principiu guvernului directu in functiunea institutiunilor federali. Referendumul absolut, aplicabile la ori ce lege care implica ingagamente financiare, a fostu respins dupa nisice discursuri eloquent ale ambilor barbati cei mai eminenti din adunare, d. Welti, presedintele actuale al Confederaliunii si d. Alfred Escher, promotorul drumului de feru din Sant-Gothard. Totu asemenea s-a urmat si cu o propunere a lui Carteret din Geneva, care de si combattea referendumul, de la reclama revocarea mandatului deputatilor de la acesta revocare s-aru admite cu votul 30,000 de cetateni. In cele din urma Adunarea s-a oprit la doane concesiuni, unu stipulandu ca ori ce lege votata de catre Consiliile nationale trebuie a fi supusa unui plebiscitu dupa cererea a cinci cantone s-au a 50,000 de cetateni, alta acordandu la 30,000 de cetateni dreptul de a propune legi la deliberarea reprezentantei federali.

Consiliul statelor urmarindu asemenea revisuirea pactului federal pentru articulii adoptati de catre consiliul national, s-a desunitu asupra a trei puncte de hotariri resolute de la Adunare, hotaririle, diverginte fiindu a d cantonelor drepturile ce le rapese Consiliul national. Cea mai importanta dintre aceste hotariri este privitor la gratuitatea instrucionei primare pre care unu votu al reprezentantei populare o impusese Confederaliunii si pre care reprezentanta cantonale o lasa in competitia si, eventuale, in sarcina guvernului cantonal.

„Tr. Carp.“

Discursulu de tronu

pronuntiatu de regina Angliei cu ocazinea deschiderii parlamentului anglesu, intemplata in 6 Februarie, a. c.

Cuventul de tronu, cu care s-a deschis astazi parlamentul, reinnoiesce espressiunea multimirei catre atotu poternicul pentru mantoirea principelui de Valesu, si apoi continua: Asecuratiunile de amicitia, ce le primesc dela poterile esterne, nu inceta a fi in ori ce privinta indestulitor. Declaratiuni varie s-au comunicat intre guvernul meu si celu al Franciei asupra pactului de comert legalu in a. 1860. Din cauza divergintei parilor reciproce despre importanta legilor vamale,

Poporele romane in formulele lor de despartire au in vedere mai de aproape religiunile, de aceea italienescul „addio“ modificat se afla in tota limbile romanice. *)

Locuitorii maritim, cari sa ocupa cu navigatiunea se despart cu cuvintele: umbla sanatosu (engl. fare wel, sved. farval, oland. vaar wel) fiindu ca bunastarea acestor tieri depende dela o navigatie fericita.

Poporele slavice si iau remasul bunu cu

*) Salutarile la romani difresc dupa deosebite clase si dupa locu atatu in privintia formulelor de agraire, catu si in privintia semnelor esterne cu cari se insociese acelea.

De ordinari se accomodeaza dupa tempu. Preste di te intempina cu „buna demanetia“, „buna dina“, „buna sera“, la cari se respunde „demanetia buna“, „sera buna“ si „multumescu“. Si o multime altele. Cu deosebire la clasa de diosu „norocu bunu“ si „de dieu bine“ se audu forte desu.

Romanul chiaru si in salutare si-a arestatu fecunditatea geniu lui si fantasiu-i creatoria.

Edu si aci a sciatu produce o varietate atatu de mare si totusi placuta si corespondienta, estetica.

Mai pentru tota casurile speciale in cari se afla

corespondinti a acestu n-ai potutu duce la nici o intielegere in privintia modificarei acestui pactu insemnat. Din ambele parti inse s-a exprimat cu unanimitate dorintia seriosa, ca nimicu nu va fi in stare a conturbata amabilitatea, care asa de multa a sustutu intre aceste doua nationi. Documentele referitoare la acestu obiectu vi se voru presentata.

Arbitrii, cari s-au alesu in sensulu pactului de Washington cu scopu de a complanu in modu amicul anumite pretensiuni, cunoscute sub numele de cestionea „Alabama“, si au tenu prim'a sedintia in Geneva.

Din partea sua caru dintre pactanti s-au ascernut arbitrilor relationile de dreptu. Actele presentate de statele unite continu pretensiuni mari, cari dupa mine, nu cadu in sfera de activitate a arbitrilor.

Despre acestu amu disponu a se face o chisicare amicala din partea statelor unite.

Imperatulu Germaniei a primitu arbitriul in cestionea marginilor apei dela St. Juanu si documentele ambelor guverne s-au si ascernut Majestatiei Sale.

Cu referintia la trebile interne amu sa vi comunicu ca cu pucine exceptiuni in Irlanda n-ai obvenitu crime seriose.

Comerciul in acea parte a regatului unitu e viu si progresulu industriei agronomice e insemnat.

Starea venitorilor ni ofera simtome favorabile cu privire la starea poporului preste toto, cari simtome se dovedescu prin o scadere ou neinsemnat a miseriei.

Noi nu vomu banni ca deputatulu, interpellator, aru fi fostu pusu de o grupa ore-care sa faca interpelarea, sea ministrului, pentru ca ni se pare ca conscientia sea despre sine laru opri totu de a se face instrumentu.

Insa permitani-se a dice ca, de la d. Bonaki n-ai avutu in cugetu sa faca trebile altora, alti au avutu indestula perspicacitate d-a profitu din interpelarea domniei sole, ceea ce se potrivesce multu cu proverbulu romano boulu aru si caii mananca; si rugamu pre d. Bonaki sa nu credia ca amu voi prin acestu sa aplicam personae sole yre-o calificare in reu.

Intr'adeveru, din zelulu unu deputat, care a pusu semnenta de vorba pentru descoperirea unui asasinu, alti deputati profita spre a smulge dela deputati unu votu pentru aducerea bustului lui Barbu Catargiu in camera, asturarea cu busturile acelor mari si ilustri amici ai poporului, lounu Campinenu si Anastasie Panu!

Negresitu ca acele onorabili personae cari au

totu almentrelea de patriunile insirate aci. Russulu dice: prosiciai sun prosti, dela prosiciat si prostit, ad iertare, pardonare. Spresiunea „ierna“ s-a imprumutu dela bisericu; candu ad. in timpi de mai inainte esia cine-va din monastire, dicea la dispartire catre amicii sei: „ierna“ (deca amu greisu ce va). Si a vonu l u dice sdravo, sanatosu, seu: sdravostani, remai sanatosu, inca si: Bog de

are totu alte si alte formule alese, acomodate si bine nimerite.

Asa de es. candu lucra cineva, elu i „da binetie“ agraindu: „bunu lucru“; la tergu i dice „norocu bunu“, „intr'unu ceasu bunu“ la care salutatulu respunde „multumescu“. Candu e se plece ore-care in caleatoria seu intreprinde ce-va, atunci lu saluta: „Ddieu s'ajute“. De la Inviarea Duii pana la Inaltiere, pre alocuria pana la Rosalie e in usu formuila poporeloru resaritene crestine „Christosu a 'nviatu“, cu responsu: „adeveratu ca 'nviatu“. In unele parti dupa Inaltiere se servescu de salutarea: „Christosu s-a 'naltiatu“.

La despartire formulele cele mai estinse si mai usitate suntu „sanatate buna“, intocma ca la strabunii Romani vale; apoi formul'a dorintie de revedere, ce esiste la tota poporele de rassa latina, e expresa forte bine prin cuvintele „se ne vedemu sanatosi“.

facetu asemenea propunere, au fostu impinsi de una simtimentu forte laudabile, de simtimentul de recunoscinta si adorare chiaru a numelui acelui, care, cu o decisione impismata, cu unu curagiun de admirare, si cu o maestria ce l-a ilustrat, conducea statu de bine pre toti vechii privilegiati, grupati in giurui, stransi anima la anima, in lupta deschisa intre privilegiati si popor, intre retrogradi si progresisti, intre strainismu si nationalismu, intre anti-unioristi si unionisti din ambele tari surori.

Dera gandit-sau ore cei ce s-au asociat la propunere, catu de urta impresiune aru produce in imima sia-carui a celatiu romano, ce irritation aru si in poporu, deca aru isbuti domnisoru sa abina majoritatea pentru aducerea in camera a bustului lui Barbu Katargiu? Gandit-sau ore ca espuna cenusu a acestui ilustru barbat la totu felul de persiflagie din partea poporului, care si aduce aminte cu orore de cea epoca in care stralucea Barbu Katargiu? Credem ca nu, pentru ca deca aru si lasatu trerei numai de simtimentul dumnealor, de sigur ca n-ai si facutu propunerea.

Barbu Katargiu a fostu omul celu mai superior printre barbatii nostri de Stato. Dotata cu o eloquentia ce avea puterea a da fraseloru sole colori ca acele ce imprimu sole pre flori, petrun-diatori si energicu, sciutori in tote afacerile Statului, era in acelasi timpu inamicu celu mai invesionat alu drepturilor poporului, pre care elu aru si voitu sa-lu vedea vecinu in stare de sclavu lipitu pamentului, unalta de exploata terenilor senioriali! Elu jurase eterna orgia asupra poporului prin acelasi evante, ce descepta in noi o profunda durere: „Nici o palma de pamento.“

Serviciile sole in tierra erau inseminate prin inclinarea sea afisata catre politica de pre atunci a Russiei, ceea ce face onore caracterului seu francu si leale, dera nu si simtimentelor nationali ce trebuie sa aiba totu omul in patria sea.

Se potu gasi admiratori ai marilor talenti si ai capacitathei lui Barbu Katargiu in toti omeni, in inamicu chiaru ai lui Barbu Katargiu; dera recunoscinta a pentru ideele sociali si politice ale sole, si adorare pentru numele acestui omu de Stato, nu se va gasi decat in unu cercu forte restrensu, statu de restrensu pre catu de saraca de omeni era acea tabera bogata in privilegie, cu unu eveniment intre intimii si amicii sei politici de pre atunci.

Apoi ce altu insemnaza aducerea in camera a unui bustu, seu ridicarea unei statue, de catu tributul de recunoscinta si distinctione pentru acelui om ale caru sapte politice au gravatu in tote animale iubirea si veneratiunea?

Si deca este asa sa ne intrebam: Insemnatu-si a Barbu Katargiu vietiua sea prin vre-o fapta care aru merit a recunoscinta si veneratiunea unanima a romanilor?

Care este acea fapta? pentru ca noi nu ou-noscem nici un'a.

Se va si invidiando negresitu astarea in camera a imaginiei nemuritorilor barbatii de statu,

chivi, Ddieu sa te tiana; aci se areta naturelulu slavie.

Locitorii din Siumadiu in Serbia se saluta la intelnire forte curiosu cu cuvintele: „este ghinda?“ (ad. bine-ti merge) care spresiune se poate explicata decolo, ca in Siumadiu domnesc o adeverata vietia patriarcale si locitorii suntu unu popor posterior de ei, a carui idei se marginescu tote la infloria turmeloru.

(Va urma) N. P. P.

Ear „addio“ italienescul e tradusu cu: „fii cu Ddieu“ „mai (se remani) cu Ddieu“. Afara de acestea suntu forte multe altele, ca: „Ddieu te tiana“, „Ddieu te custe, te traiesca s. a. m.“

Stringerea manei la intelnire si despartire e in usu atatu la cei culti catu si la cei de rondu. La cesti din urma inse numai dupa o absentia indelungata si mai vertosu intre amici si cunoscuti.

Sarutarea e in moda cu deosebire la classea culta. Dar si la acesta numai la casu de despartire pentru, seu la convenire dupa unu tempu mai indelungatu.

Scopulu nostru nice pre departe nu este a ne-lasá in detaliu in meritul acestui obiectu atatu de vastu, ceea ce aru cere unu studiu pre catu de profundu pre atatu de amplu. In privinta acestu la noi aru si de disu si de serisul forte null.

Ioanu Campineanu si Anastasie Panu? Intelegerem acăsta. Dera tocmai in acăsta invedere aru trebuī sa vedem cu totii cău de stralucitōre po- sitione si face cine-va dupa mōrte prin faptele săle in viatia.

Aci se vede distinctiunea, aci amorul si ve- neratiunea poporului.

Martiriu lui Ioanu Campineanu, acelu bogatu care s'a depositat pre elu si pre fii sei pentru că sa imprastie prin lumin'a instrucțiunie intunericul ignorantiei in poporu; acelu nobile si mare sofletu de romānu, care a avutu intensulu atât'a potere in cău sa nimicăsa voint'a Russiei d'a subjugă autonomia interioara a tierei Românesci, si sa indure esiliul si intemnițările ce i au atrasu faptele săle patrioticce; martiriu lui Ioanu Campineanu si-a primitu resplat'a tutoru românilor.

Si acelu tribunu alu poporului, acelu virtuosu omu de statu, Caimacamulu Anastasie Panu, căruia i se datorisce mai multo primele silintia pentru rea- lisarea unirei, indeplinita si consolidata de Voda-Cuz'a; e bine pusu d'a drépt'a lui Ioanu Campineanu in camera.

Unde aru li loculu pentru Barbu Katargiu?

In mijlocul acestor'a?

Dera bustulu seu aru turbură repausulu aces- toru atleti ai libertătiei poporului, pentru ca bustulu seu aru insemnă discordia si ur'a inversionata contr'a a ori-ce spiritu de libertate.

Gresita, gresita a fostu ideia acelora ce au facutu propunerea d'a se aduce bustulu lui Barbu Katargiu in camera.

Acăsta a facutu sa se descepte resimtiamentele poporului, onoreea de acestu nume pre care unu tăcutu mormentu o amortise. Dumnealoru n'au voito sa lase a se odihni in linisce acel'a pre care Pro- vedinti'a a voitu sa-lu repause pentru eternitate.

Gresita a fostu ideia acăsta, pentru ca ea silesce pre deputati la unu votu expresivu, care, déca se va dā in tōta consciint'a va trebui sa con- sacre onoreea poporului, si sa inveluie in doliu eternu numele lui Barbu Kartagiu.

Deputati de astădi si au negresit u consciint'a despre sorgintea dela care purcedu. Ei esu din sinușu nationei, pre care Barbu Kartagiu n'o recu- noscea de cău numai in strint'a oligarchia din care facea parte. Ei deci uu voru putea de votulu loru pentru aducerea in representatiunea nationale a bustui inamicului celui mai declaratu alu nati- unei.

Varietati.

* * Numiri diplomatice. In urm'a venirei la potere a ministeriului din urma alu Austro-Ungariei, s'a facutu urmăorele nomiri diplomatice: Comite Poar s'a numit u ministru la Copenhagen; D. baronu Welterkirchen ministru de Sved'a; D. ca- valeru Haimerlē ministru la La Haye; D. baronu Sonleithner ministru in Bresilu; d. baronu Poten- burg ministru in Greci'a; d. Pfusterschmidt ministru la Carlsruhe. Acestu din urma are acea-si calitate si pentru Würtemberg si pentru Hasse, si 'si are resedinti'a la Stuttgart; d. baronu Frankenstein este numit u ministru la Dres'da si pre lāng casele mari ducale de ducatele de Sacs'a. — Ce mai de bă- roni! . . .

* * Conferinta. In diu'a de 24 Ianuariu a fostu la Manchester o conferinta de necon- formisti. Erau presenti 1,600 delegati. S'a adoptat in unanimitate o resolutiune in favōrea investimentului esclusiv lumescu in scōele publice. S'a adoptat totu de odata motiunea, ca religiunea nu este o pedeca pentru agregarea la universitate.

* * Aperatorele ex imperate- se Eugeni'a.) Mr. Harry Emanuilu, carele a Gumperatu nu demultu o parte din pretiōsele exim- pyratesei Eugeni'a, vinde acum vestit'a colectiune de aparatorele a acelei'a. Catalogulu cuprinde aproape cincideci numeri, cari toti intreco unula pre altul in frumsetia si scrupulositate. Unulu din cele mai memorabile e depinsu de Camilu a imperatesei Koqu- placu pre pergamentu si e unu daru de cununia a impertesei. Celu mai pretiosu numru inse e un'a aperatoredin colectiunea Mariei Antoinette. Subiec- tulu e „La Fontaine d'amour“, sustinetele suntu acoperite cu smaltu si ornamente de diamantu si

manieriul eborene (ivoire) e preseratu ou grupe si figuri in mosaicu de argintu si auru.

* * Profitu in paguba simort e in bratiile dreptăticii. Din Bertanu, unu opidu sasescu, ni se scrie, ca in 10 Ianuariu a. c. servitorulu lui M. Schlatner, fiindu cam ame- titu de bentura spirituosa, s'a colcatu in grajdul cu lumin'a aprinsa. Celu putieni asiā se presupune, pentru ca mai tardu s'a aprinsu grajdulu in carele a arsu doi boi, unu calu si nenorocitulu servitoriu. Unu bou erā inca viu candu sosira ómeni intr'ajutoriu, pre care l'au si junghiatu numai decătu si apoi l'au taitu si vendutu in macelaria. Acăsta e profitulu in paguba. Servitorulu inse carele se vede ca inca nu era mortu de totu fu strapuratu de antistia in temnitia unde a remas pāna la in- mormantarea lui, carea i se facu scotiendulu diu bratiile dreptătiei (!?)

* * Dreptul femeilor. In un'a din cele mai bogate biserici a Londonului se presintă nu de multu o juna pareche de buna familia, pen- tru a fi cununata. Totulu merse bine pāna ce ajunse preotulu la formul'a cununie, prin care promitea femeea ca va fi pāna la mōrte supusa barba- tului. La cuventulu de „supusa“, jun'a dama stătu unu momentu, apoi declara, ca nu vrea sa spuna unu neadeveru inaintea altarului. Atunci preotulu maniosu declara ca nu voiesce s'o cunune; mirele dete dreptate preotului. Dam'a dise ca mirele scia ca ea nu-i va jurā supunere, in fine tōta societa- tea se departa, mirele cu marturii sei in o parte. si mirés'a cu ai sei in alta parte. Si acum pa- rintii miresei intentédia procesu mirelui, pentru cal- carea promissiunei de maritagiu.

* * Secțiunea de educatia. Esista dupa cum arata mai multe diuare streine, la comitetul slavu din Mosc'a, o secțiunea particulara, compusa numai din femei. Scopulu principale alu acestui clubu este d'a perfectiona instrucțiunea si educationea fetelor sudo-slave. Acăsta societate posede, lāng manastirea Sant-Alecse, unu ospelu, care serva ca scōla si internat. In cursulu anu'lui 1871, cinci fete bulgare si dōne fete serbe fura crescute in acestu institutu. Cerendu si alte fete sa intre in acestu stabilimentu, s'a mai construitu o dependintia, gratia cărei'a clubulu va puté in viitoru sa primesca inca 20 de fete, cari, esindu din stabilimentu, si voru puté cascigá subsistintia seu ca institutrice, seu ca dадace.

* * Princele Napoleon, acel'a care a trecut la 1868 prin Bucuresci, a fostu numit u 21 Ianuarie, consiliariu generale la Ajacio. (Corsic'a).

* * Furtuna. In diu'a de 23 Ianuariu a fostu o furtuna atătu de violinte in Anglia, in- cătu a inondat u mai multe porturi, causându mari daune pretutindeni; in Londra a inundat reu tur- nulu Londrei si palatulu Parlamentului.

* * (Pretiurile diamantelor.) In Londonu s'a tenu tu dilele aceste prim'a auc- tione a diamantelor naturali aflate la Capulu bunei sperantie. Pretiulu loru totalo a facutu ca la 9730 pundi ster. Unu diamantu alu de 9½ carati s'a vendutu cu 60 pundi ster., 17 pe cea mai inalta finetiá si o greutate de 17 carati cu 50 p. st. unu diamantu de 45 carati cu 570 p. st. si cinci petri de 25½ caratu cu 100 p. st. „Patri'a.“

* * Post'a Redactiunei. Acei on- dd. cari nu primescu regulatu orii din fōia nostra sa aiba bunetate a reclamă indata dupa ce obser- véza lipsirea unui nr.; de alta parte suntu rugati a cercetá la postele ultime respective . . . pentru ca de aici se spedéza regulatu la toti abonatii.

„O mode starogare“ Priimim din tole pările scirea imbucuratore, — de mare interesu spiritualu si materialu, luando in consideratiune scopulu celu sublimu, ca adeca cău mai corendu pre stim. Reuniune a femeilor din Mediasu si juru voru aranjā unu balu in mentionatul opidu, — audim cu mare placere ca pregatirile necesari s'a incep tu de timpuriu; potem si daru de firma sperantia, ca aceea pre stim. Reuniune si-va sjunge scopulu dorit! „Se ajute atotpotintele crescu“!!

Ca acăsta ocazie inca ne indreptāmu cu o modesta rogare cătra pre stim. domna Anna Chendi presedint'a a acelei pre stim. Reuniuni, — ca biletete de invitare sa binevoiasca a le tramite directu fie-cărui, — cāci la din contra nu le vomu priimi la tempulu seu, seu chiaru nici odata, cu deosebi-

re intelectint'a din Sighisoara; unde spre dorerea cei mai mare se afla astfelu de ómeni ne utili in meditațiile intereselor comune.

D. V. M.

* * O desco pierire interesanta. Renumitul etnolog Richard Adrée, da urmatore scire: „La aratul unui câmpu pre mosi'a Lusovo in Posen, dadea plugulu necontentu preste nisice petre. Domnulu Beas stăpanul mosiei, curiosu, puse sa sepe si dupa putinu timpu se arata ca in- tregul câmpu contineea o sută de renduri de urme si fiacare rendu cate o sută de urne, ceea ce face preste totu 10,000 de urne de lutu arsu si pline cu cenusia de ómeni. Se scie ca in vechime ómenii nu se ingrăpau, ci se ardeu si cenusia se strin- gea in urne. Se vede ca acestu locu este unu ve- chiu cimitiru. Din nenorocire, nici un'a dintre urnele aceste nu se poate conserva, cāci cercându a in stramută din locu, se resipescu.“

* * Unu barbatu insieselatu. Sie- fulu unei banci din Berlinu, avea reul obiceiu de a lasa banonotele primite dile intregi pre biro- ulu seu. De odata incepara ai peri cuponele de pre birou, fāra ca prin cele mai scrupulosa cercetări sa se păta astă cine le-au luat. Intr'o diéar' pusese o sumă insemnată pre birou, si fiindu silitu a para- si odat'a pentru unu momentu, la reinternarea sea gasi ierasi lipsa de căte-va cupone. Atunci furiosu declara impegatilor sei, ca déca nu voru sa fiu suspecti, apoi sa se supuna imediatu cu toti unei visitatiuni. — La cei intăiu nu se gasi nimic'a; cāndu inse se aprobia de alu treilea, observa, ca acesta se ingalbini si slabu intru atăta, incătu erā silitu sa se aprobie de unu scaunu, ca sa nu cada. Atunci totu prepusulu cadiu asupra lui, insa visitatiunea nu arata nimicu. Siefulu voia sa tréca deja la alu patru-lea domnu, cāndu inse si aduse aminte ca adeseori se afla la jilete cāte unu bu- zunaru secretu, si in adeveru afla chiaru la acestu d-nu unu asemenea buzunariu, si in trensulu o hartie pre care o deschise, dar de-o data devenindu palido ca unu mortu, lesioa si rîmanulu principalu. In hartia nu erau cuponele, ci harti'a erā o scri- sōre de amoru, adresata de cătra femeea sea tene- rului impiegatu. Germanulu cāutându pre furalu baniloru, gasi pre acel'a alu unui lacru multu mai preciosu! . . .

* * (Onoara fatia in sănt'a trei- im e.) Din Siagu ni se scrie, ca catolicii de acolo se servescu la facerea crucii, in tempulu mai nou de o formula nouă; ei dicu adeca acum: „In numele tatalui, fiului, săntului spiritu si a Papei amiu!“ Siaghianii credu de securu, ca patrufetie potu mai multu ajută decătu trei.

* * (Rusesc.) O ordinatiune a regi- mului rusescu opresce, ca postele sa mai primescu de aci inainte epistolele cu adrese scrise in limb'a polona.

* * (Numerulu aadvocatilor in Germania) Dupa o consegnare publicata nu demultu, numerulu aadvocatilor in Germania, cu 40 milioane locuitori e 5057 la 18000 loc. unulu. Im- partirea intre statele singurative inse e forte varia; asa suntu in Prussi'a 2277 aadvocati — la 10500 loc. unulu, in Sassonia 761, la 3200 loc. unulu, in Bavaria 349, la 1690 loc. unulu, in Mecklen- burg Schwerin 351 — la 1500 loc. unulu. Dintre orasiele mai mari are Berlinu cu 800,000 loc. nu- mai 88 aadvocati; Dresda, cu 157,000 loc. — 162; Lipsca, cu 91,000 loc. 157 Hamburg-cu 225,000 loc., — 142; Francofurtu de lāng Main'a-cu 80,000 loc. 100. Ungaria are dupa conscriptiunea din urma pre lāng o poporatiune de 11,127.000 locuitori 4209 aadvocati asa dura la 2600 loc. unulu, iéra Transilvania 2,101,000 loc. 425, asa dura la 5000 loc. unu aadvocatu.

Banc'a generala de asecuratiune reciproca „Transilvani'a.“

Statutele propuse de subsemnatulu consiliu administrativ spre modificare si cari se voru sub- sterne spre desbatere adunare generale din 25/13 Februarie a. c. se afla in biroului directiunei noastre generale in locu, Strada Cisnadiei nr. 176, unde binevoiesca membrii, cari aru dorit, a le studiat.

Sibiu, in 16 Februarie 1872.

Consiliul administra- tiv alu bancei gen. de asecuratiune reciproca „Transilvani'a.“